

¡AMBO!

COMEDIA EN UN ACTE Y EN VERS

original de

Joseph Campderrós

Estrenada ab éxit extraordinari en el «Teatro Catalá» (Romea)
la nit del 10 de Mars de 1895.

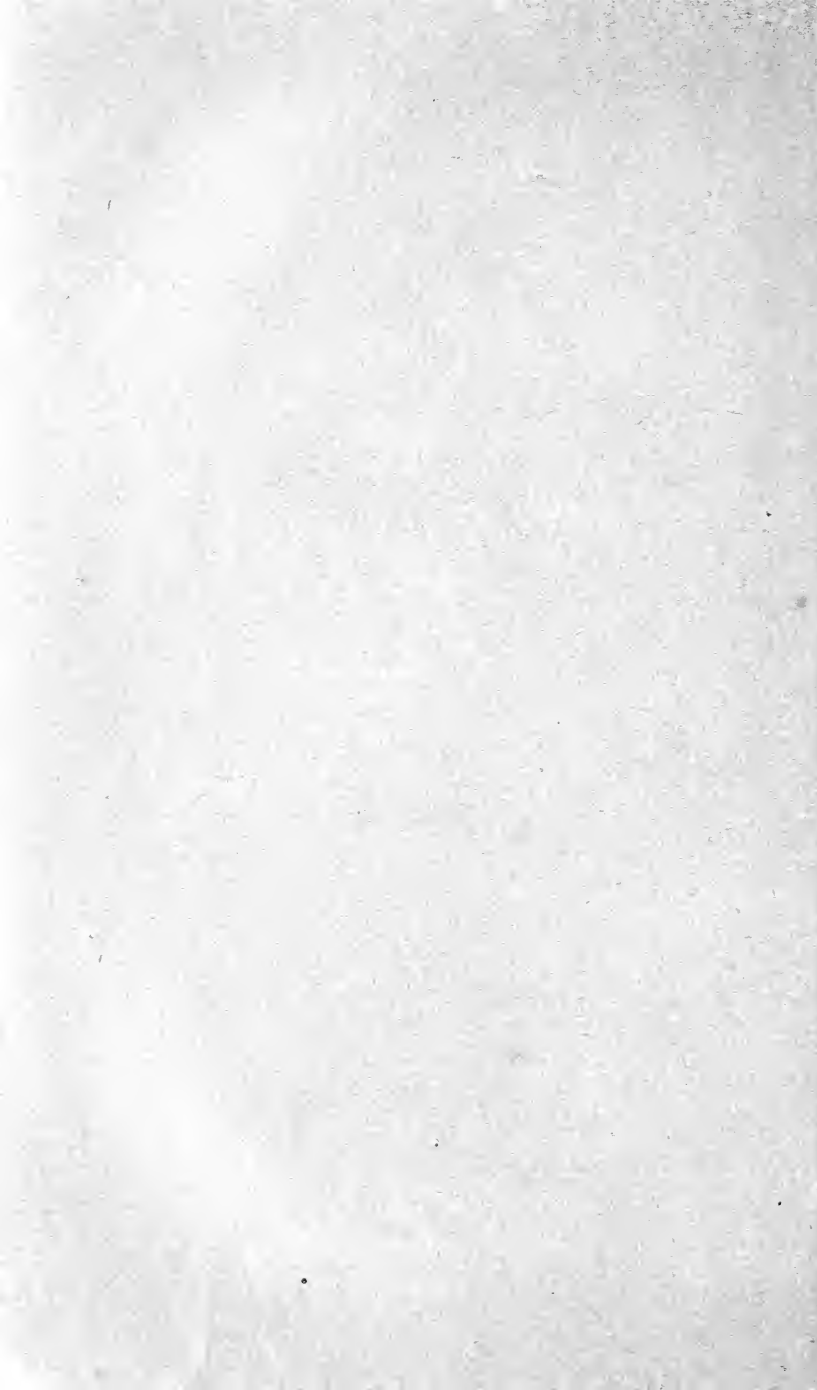
PREU: UNA PESSETA

BARCELONA

Francisco Badia, impresor, Dou, 14

1896

¡AMBO!

¡AMBO!

COMEDIA EN UN ACTE Y EN VERS

original de

Joseph Campderros

Estrenada ab éxit extraordinari en el «Teatro Catalá» (Romea)
la nit del 10 de Mars de 1895.

BARCELONA

Francisco Badia, impresor, Dou, 14

1896

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of North Carolina at Chapel Hill

Aquesta obra es propietat de son autor y ningú podrà, sens lo seu permís, traduhirla, representarla ni reimprimirla en Espanya, possessions d'Ultramar, ni en los punts ab los quals s' hajan celebrat ó se celebrin posteriorment á aquesta publicació, tractats internacionals de propietat literaria.

L' encarregat de la *Galeria d'obras líricas y dramàticas*, D. Joan Molas y Casas es l' únic autorisat pera concedir ó negar lo permís de representació y cobro de drets.

Queda fet lo dipòsit que marca la lley.

REPARTIMENT

PERSONATJES

ACTORS

<i>Coloma.</i>	Sra. Planas
<i>Clara.</i>	» Clemente
<i>Tano.</i>	Sr. Llano
<i>Perico..</i>	» Goula
<i>Pau.</i>	» Santolaria
<i>Remey (nena).</i>	Srta. Guitart
<i>Un altra nena (no parla)</i>	»

Dreta y izquierda del espectador.

Acte únich

La escena representa un pis pobre, porta al fondo, balcó á la dreta primer terme y 'l cuarto de Perico según terme; á la esquerra dos quartos; un de Pau; tocador, balancins, cadiras, tauleta al centro ab diaris, tinter, paper, etcétera.

ESCENA PRIMERA

PERICO

Al alsar lo teló se sent cantar las noyas d' un collegi. Perico surt del seu cuarto ab màniga de camisa y tovallo-la; porta sabatillas.

Mireu que no 's pot dormir;
calléu, si hus dona la gana...
endevant; ¡quina senmana
per ser nou aquest vehí! (Tocan las deu.)
Veig que un hom viu molestat
fins á dins de casa seva;
es dir; la casa no es meva
entenemnos; pis llogat.
Som dos que fem societat
convinguts per la victoria,
per treurens de la memoria
aquest titol de casat.
Res, volém sé independents
perqué 'ns fá pó 'l matrimoni
prou tenim bon testimoni
dels companys; ¡quins casaments!

(Mentres parla fa varias accions ab la tobollola.)

En Pau, qu' ella era tant bona
com no n' hi había cap mes,
avuy ja ho conta al revés
s' ha despedit de la dona.

Y en Pajés, un dels companys
qu' ell sol feya troná y ploure
ara 'l tens que no 's pot moure,
si nó la dona ab reganys.

Sent aixís fora casori
y visca la llibertat
que 'l pobre que ja es casat
pot dir qu' es al purgatori.

Jo conech lo femení
per la qualitat sensible;
fins á mi 'm sembla impossible
que mirant fássin patí.

Y com conech sas miradas
á través de un transparent
probas puch doná al moment
tant de noyas com casadas.

La ciencia á mi m' ha ensenyat
cultivar aquesta empresa;
de miradas de una ull-presa
en ma vida m' hi fiat.

Si li veus lo blanch dels ulls
es qu' ella per tu suspira,
veus que de regull te mira
es que 't vol fé alguns embulls.

Y si ab los ulls mitx tancats
te guayta de fit á fit
es que t' estima ab delit
per tenir los cors fletxats.

¿Que 't mira á ratos perduts
y sempre la veus distreta?

es que no te prou xaveta
ó per tú aquells ulls son muts.

Si al mirar te seyas baixas
es amor de cop de vista:
no la posis pas ab llista
que ab aquells ulls no hi encaixes.

Si 't mira per dalt del vano
quant se 'l posan dalt del nas,
d' aquells ulls no 'n fassis cas
suspiran p' algun fulano.

Y aixís tots en general

son los ulls ab sas miradas,
 sense contar devegadas
 lo color, que fan mes mal.
 Si es blau clar, es seductor,
 color d' oli, picardía,
 blau fosch, vol dir gelosía
 y si es negra fletxa 'l cor.
 És un problema aritmétich
 de transcendencia fatal.
 ella sempre es un rival
 per fer viure á n' ell frenétich
 Per xó 'ns hem associat
 y 'ls dos no volém deixarnos;
 lutxarém per no casarnos;
 fugim de la societat. (*Mirant per la finestra.*)
 ¡Que miro!... si... es la vehina,
 quin perfil te tant bonich;
 nada m' hi acosto y li dich
 que al mirarla 'm subordina. (*Figura parlarhi*)
 «Deu la quart; si... fá caló;
 dispensi de la franquesa...
 si m' ha dat una sorpresa;
 (Oh! y qu' es guapa de debó)
 «Desd' avuy te un bon amich;
 si senyora... (Ja m' agrada,...
 viuda) ja está dispensada...
 ja 'm pot creure... jo li dich;
 vindré á ferli una visita...
 no... ja passaré per' qui...
 (adios; ja 'm convida... si...
 no tinga pó: (es una cita...)

(*Posa una cadira á la finestra y al enfilarse li cau una
 sabatilla al cel-obert, que figura trencar los vidres de
 una claraboya.*)

ESCENA II

PAU

(*Ve mudat y al entrar mira per el cuarto de Perico.*)

No hi ha ningú; deu se tora
 ó potsé estará roncant,
 ell se pensa que jo dormo

y va ben equivocat.
 ¡Quina nit tan borrascosa!
 y quin modo de ballar!
 ¡quinas nenas mes bufonas
 y quin ball tan animat!
 vaja, aixó es una delicia
 quin modo de disfrutar;
 res; es 'l mon que 'ns ho dona
 y s' ha d' ana aprofitant.
 Si no fos aquesta pena
 que á ningú la puch contar,
 fora mes felís encara; *(Pausa rumiant.)*
 ba, ba, ba; treutho del cap.
 Pau, potsé t' entristirias
 y ara á tú no 't convé pas;
 ¿que 'm poden dir calavera?
 je 'm sembla que tinch l' edat
 de poguerne sé una mica:
 es una debilitat
 com qualsevol altre cosa;
 jo no ho puch dissimular
 que las donas no m' agradin,
 tinch uns ulls tant especials
 que de totas m' enamoro;
 ja ho veig jo, soch massa franch
 y tot sovint hi rellisco
 y quant un rellisca cau
 ¿de qué vé que al Parais
 quan Adan se vá adonar
 que hi habia aquella Eva
 dessaguit la vá estimar?
 si jo 'm trobo á n' el seu puesto
 tampoch me 'n hauria estat,
 y ell ab mes rahó sobrada
 perquè ab ella hi tenia part;
 li van treurer una costella
 que aixó ja tothom sab,
 que vá ser per ferla a n' ella
 y vá ser molt ben pensat
 que se la vagi fer seva:
 pero ara no pot anar:
 n' hi há massas qu' estant en vaga
 per xó ho trobo mal posat
 tot lo qu' es lo m' istrimoni,
 total que m' está tocant
 es una dona per barba;

donchs, aixó no es llibertat
 es una lley mal posada,
 l'home que la vá inventar
 tenia poca chaveta,
 si hagués ben reflexionat
 y estudiat bé son criteri
 no 'ns trobariam al cas
 de tenir sols una dona
 com la lley ho va posar:
 prou debía sé algún gueto
 ó algun ximple, ó un mal casat
 que per fer la lley als altres
 aixís se vá revenjar *(Pausa y queda pensatiu.)*
 Pau, potsé 't fás un xich massa
 y t' haurás de madurar;...
 si no fos aquesta pena
 que á ningú la puch contar...
 Si vostés s' ho reservessin
 y fossin considerats
 veurian la meva pega
 fins ahont pot arribar.
 Sobretot no ho fassin corre;

(Observant si algú 'l veu.)

fá cinch anys que soch casat
 quan varen fer l'aliança
 per la guerra declarar
 contra tot lo seco-bello,
 un més feya que 'l balans
 passaba ab la meva dona:
 quan vá veure 'ls resultats
 de tan mala companyia
 sense dar-me un Deu te guard
 ¡pom! fá suspensió de pagos.
 ¿Y ara qué faig? vaig pensá;
 jo que sí, 'm declaro en quiebra
 partim peras y endevant.

ESCENA III

PAU y TANO.

TANO Ave María... Ep, nostramo...

(A la una má hi porta dos sabatillas diferentes que s' amaga al detrás.)

- PAU Qui demana? Entreu, entreu
TANO (*Adelantantse.*) Ab llicencia.
PAU Concedida
TANO Veig que ho deixan tot obert.
PAU Aquí no hi ha pó de lladres.
TANO Potser no será vostè
per l' assumpto que aquí 'm porta.
PAU Expliqueus y 'ns entendrièm.
TANO Vinch per una treacadissa
que ha passat al cel-obert
no fá pas una mitxa hora.
PAU No sé de que las voleu.
TANO És per unas sabatillas...
PAT ¿Qué potser es sabater?
TANO Be; l' ofici res importa
de lo que aquí sucseheix;
si vosté no 'm dona probas
potsé será 'l delinquent.
(*Mentres parlan Perico surt del fondo y es fica dintre 'l seu quarto descals; mutis.*)
PAU Home, encare 'm fareu riure;
ja hus ho he dit, primé espliqueus.
TANO A n' aixó es lo que jo anava:
allí baix al cel-obert
tot tranquil jo trevallaba,
quant de cop un espatech
'm sento á la clara-boya,
also 'l cap tot de repent
y 'm veig un buito que pasaa
com si saltés las parets,
cayent unas sabatillas
y un tros de mahó ben sech
rompentme las vidrieras
del meu obrador; ¿m' entent?
PAU Si qu' es una cosa tara;
¿y no sabeu qui ho ha fet?
TANO Si la vista no m' enganya
ha sortit del pis tercer;
pero avans d' amohinarlo
y saberho mes del cert
hi anat al pis d' aquí 'l frenta...
PAU ¿Y hus han dit?
TANO Que no sab res:
fentme una malá sonada:
—Senyora li he dit molt net
¿es seva la sabatilla?

es fals lo que diu vosté,
la sabatilla no es meva;
y aquesta tampoch coneix?

(Ensenyant l' altre.)

li he dit, ensenyantli aquesta,
y al moment que me la veu
fá un gran sospir y agafantla
diu ¿Será posible? .. ¡es d' ell!
estrenyentla d' un cert modo
fentli petons y 'l mateix
que si fos una romántica
abrassada al seu promés.

PAU Je... je... je... ¿Y es la vehina
qui li agafa aquest arrel?

TANO Oh! y del modo qu' ella 'm deya
tot plorant amargament
que li des la sabatilla
com si algún dret jo hi tinguéis.

PAU Si, vaja; deu sé una ximple
ó es tocada del bolet;

(potsé es una que m' estima
y vol comensa pe 'ls peus)

TANO Per fi li dich. ¿he qu' es seva?
y 'm diu:—no, será un secret
que tinch de tota la vida;—
donchs ab gust li entregaré
si 'm diu qui ha trencat 'ls vidres.

—Això si que no pot ser—
m' ha respós tota xiflada
¿no? donchs hasta l' any vinent;
per xó he fet lo determini
de veni á veure á vosté
perqué aclarir aquest assumpto
que ab franquesa no entench...

PAU No sé res de lo qu' explica;
si no fos que 'l company meu
hagués fet alguna broma...
ja veureu 'l cridaré

TANO Be; pró aquestas sabatillas
¿no ho sab si son de vosté?

PAU Aquesta ja ho asseguro;
pero aquesta es d' en Peret
l' altre company.

TANO Me 'n alegre;
potsé ara ho sabré del cert.

(Pau s' acosta al quarto de Perico y 'l crida.)

PAU ¡Periquito! ¡Periquito!
 TANO ¡Pariquitu? ¿Es 'l nom seu?
 Escolti senyó...

TANO Pau
 TANO Bueno,

¿aquest que crida vosté
 qu' es un jove molt galan
 ben plantat, un poch baixet,
 qu' era d' aixó de la bolsa
 y 's diu Pariquitu Tey?

PAU Al mateix, tal com s' esplica,
 ha fet lo retrato seu.

TANO Gracias senyó .. Pau

PAU Pero...

TANO Ja res mes no vull saber
 aquí te las sabatillas
 y hasta un altre; passi ho bé.

(*Se 'n vá.*)

ESCENA IV

PAU

PAU Si qu' es un cas ben estrany
 lo que passa á n' aquest home;
 aixó será alguna broina
 que haurá fet lo meu company.
 Com que sempre está de gresca
 y pensa quína 'n farà
 s' ha entretingút á tirá
 sabatillas á la fresca,
 per molestarne als vehins;
 jo parteixo d' altre basa,
 lo mal, sempre fora casa,
 no hi ha mes jo soch aixíns.
 Quant los dos varem fe 'l pacte
 de viure junts en' quet pis
 varem firma 'l compromís
 de disposarlo á n' el acte.
 Compromís molt radical
 que 'l primer que 's casaria
 lo dipósit perderia
 dantme paraula formal.
 Aixís tinch la part guanyada;

com jo no m' haig de casá,
 natural qu' ell perderá
 la posta qu' está empenyada.
 Ell, encara es per casá
 y s' allunya de las donas
 dihent que may ni hagut de bonas
 y al últim també hi caurá.

ESCENA V

PAU y PERICO.

- PAU (Ah, ja surt.) Ola Perico,
 avuy si que 't llevas tart.
- PERICO ¿Quina hora es?
- PAU Prop de las onze.
- PERICO 'T déu aná adélantát.
- PAU Aquest no ment ni una mica;
 ves, porta 'l teu y ho sabrás.
- PERICO 'L meu es á treure tacas.
- PAU Tot sovint 'l tens á guany.
 Donchs digas que vius de renda.
- PERICO Son aficións ja veurás;
 aixó de banchs y de caixas
 'm tenen tant dominat. .
- PAU Res 'l negoci 't domina,
 prou qu' es veu, si, si aixó ray...
- PERICO Que 'm faig rich sense adonármen;
 tinch l' amor al capital.
- PAU Be; parlém d' un altre cosa;
 ¿á quin' hora hem de dinar?
- PERICO Ara á pelar las patatas
 al moment vaig per la carn,
 ho tiro tot dintre l' olla
 y á las dotze ja estaré.
- (S' en vá.)

ESCENA VI

PAU

- PAU Qué hi farém? Prengué m paciència.
 Per xó ja es un xich pesát
 haber de fer de criada...;
 lo que 'm pesa es rentá 'ls plats;

vaja, arramangat de brassos
 y pósat un devantal;
 vinga terra d' escudellas
 y frega Pau;... ba, ba, ba...
 fins los plats jo trencaria
 per no haverlos de rentá.
 Si entenent jo pogués darli,...
 perque aixó s'ha d' acabar,
 de que lloguessin minyona
 y ella aquí... si ben pensat.

(*Pensatiu.*)

(*Agafa un diari y s' assenta. Perico surt portant un cistell ab patatas.*)

ESCENA VII

PAU y PERICO.

PERICO ¿Qu' estás rumiant la mostra?
 PAU ¿Ahont vas ara ab el cistell?
 PERICO Aquí á ferte companyía.
 PAU Donchs cregas que vens molt be.
 PERICO ¿T' en passa alguna de fresca?
 PAU Ja veurás; es un concell
 que en aquí vull proposarte
 per veurer si 'ns entreteném.
 PERICO Ves dihent.
 PAU 'L fer de minyona
 'm mareja, francament,
 y tot sol reflexionava
 que si 'ls dos hi venim bé,
 podem llogar una criada,
 ens fá 'ls llits y al mateix temps
 fá las feynas de la casa...
 PERICO Aixó si que no pot sé;
 es privát d' entrá aquí donas.
 PAU Bueno, bueno; tu mateix;
 veig que molt las aburreixes.
 PERICO Ja ho veig, pró no hi puch fer més;
 ni pintadas las puch veure.
 PAU ¿Y sense pintá?
 PERICO 'L mateix.
 PAU Ara si que no 't vull creurer.
 PERICO Be, ¿per qué?

- PAU Perque, perque...
y donchs y las sabatillas
que has tirát al cel-obert.
- PERICO Ha sigút una brometa.
- PAU ¡Vaya unas bromas de fer!
ha pujat á n' aqui un home
que si 't troba estabas fresch
y m' ha dit que tornaria
mes cremát qu' un esparver.
- PERICO ¿Qué li he fet per enfadarse?
aquest home es molt valent,
total li he trencát set vidres.
- PAU; No es pas res; ¿y com ho has fet?
- PERIÇO Ca; aquesta vehina nova
que encara ningú coneix,
¡pám! veig qu' obra la finestra
y entremitx dich:—¡quin filet!
de cop la miro; m' hi acosto
m' hi declaro y...
- PAU Si, ja veig
com no t' agradan las donas.
- PERIÇO Distingo; entenemnos bé;
no m' agradan... per casarmhi
qu' es al que tots dos aném,
per fugir del matrimoni;
'ls pactes varen sé aquets.
- PAU Es vritát lo que tú esplicas,
pero 't vás comprometent,
y l' home moltas vegadas
de las bromas 'n treu fets,
y faltarias al pacte.
- PERICO Lo qu' es jo no faltaré,
ja ho refermo altre vegada
de no casarme may mes.
(Com ja hu soch.) (Te un diari á las mans.)
¡Qu' es lo que miro,
¡ah! si; es ella «Una am'ga mia
se ha envenenado, tragándose
una porción de...
- PAU ¿De qué?
- PERICO De sal-fumant.
- PAU Y qu' es matin...
- PERICO «En la calle Escudillers...
- PAU ¿Y d' aixó fas cas?
- PERICO Sí «númeio...
si, si; es al vuytanta set,

piso tercero... se llama
C E.»

- PAU Eh? ¿Qué dius? C E.
(Si será la meva dona.)
- PERICO (Es ella, Clara Estabé.)
- PAU Será ella; no hi ha dupte
si, Coloma Esparteret.)
(Ja soch viudo.)
- PERICO (Ja soch viudo.)
- PAU (¿Qué tinch de fer?)
- PAU (¿Qué faré)
- PERICO (D' aixó ella 'n té la culpa.)
- PAU (Nada, nada; ja está fet.
Deu la tinga allá á la gloria.)
- PERICO (Hasta tinch remordiment.)
Pau ¿Que 't passa alguna cosa?
- PAU No, no; y á n' á tu?
- PERICO A mi res;
potser si que rumiavas..
- PAU Si; mira, avuy no vindré
á dinar.
- PERICO Ja m' ho pensava
com t' he vist tan macilent.
(Ara 'm convé d' allunyarlo!)
- PAU (Tant de bó que s' en anés
qu' aixi no 'm faria nosa.)
- PERICO ¿Qué t' en vás á ca 'n Justín?
- PAU Si; hi tingút una alegría...
- PERICO Bravo, no 'n sabia res.
- PAU Tinch ganas de celebrarla;
Perico hi guanyát un plet;
cinch anys feya que durava
y al ultim ha sigut meu
al fallo ha estát contra d' ella.
- PERICO ¿ella?
- PAU Ja t' ho explicaré,
un altre estona, es assumpto
de...
- PERICO Si, vamos; ja está entés,
(deu ser cosas de faldillas,
soch viudo gracias á Deu)
- PAU Ja 't dich; á mi no m' esperis
hasta demá passát.
- PERICO Ep...
noy que 't tornas calavera;

si tu te 'n vás jo també,
deixo 'l pis y tu t' arreglas.
PAU Ben pensát; aixó está be;
y per arreglà 'ls assumptos
d' aquí tres dias torném...
y es asunto «concluido.»
Adios.

(S' en vá.)

PERICO Adeu: no l' entench.

ESCENA VIII

PERICO

¡Ah! quant penso que soch viudo
no se si plori; ¿qué faig?
no; no ploris Periquito
que plori ella... ¡ca! ¡ca! ¡ca!
ó sino perquè 's matava;
ré, un matrimoni esgarrát,
la culpa va ser la sogra,
com sempre 'm feya sumar
perque 'ls comptes no surtian
y es que jo feya 'l res:ar
perque no hi faltés propina
y res jo anava gastant,
la dona multiplicava
natural, 's va acabar
fent la sogra un dividendo
fins que 'ns vá fer separar;
desde llavors ¿una pedra?

(Al veure que ve de la finestra una carta, lligada en una
pedra.)

la vehina l' ha tirat.
mirin la trapasserota

(L' arreplega y llegeix la carta.)

«Diguim si ara puch entrar
qu' es l' hora que á mi 'm ve be;
sobre tot molt reservat
que no s' enteri ningú
y vosté sigui formal.
Si per cas no pogués ser
tot m' ho tornaré á tirar.»
Aixó si qu' es imposible;

no li tiro; aixís vindrà;
 ara li obriré la porta,
 no hu entençh com s' ha engrescat,
 tant depressa aquesta dona.
(Vá á obrir la porta; Clara entra poch á poch.)
 Sento passos; ja vá entrant.

ESCENA IX

PERICO y CLARA.

CLARA ¿Es pot passar?
 PERICO Si, senyora;
 té una casa per vosté
 á sa disposició.

CLARA Vamos.
 Veig qu' es amable y atent.

PERICO Senyora, pel sexo-bello
 sempre hi fet un pensament
 que tot quant tinch es per ellas.

CLARA Així 'ls homes han de ser.
 (Jo 'l que vull las sabatillas,
 ahont deurán se, no las veig.) *(Buscant.)*

PERICO Y á vosté mes que las altres;
 y perque 'm cregui mes bé
 que l' estimo de tot cor
 esmorsarém tots dosets
 com colomi y colomina.

CLARA Jove; vosté 's vá encenent
 y potsé no se 'n adona.

PERICO És el volcan qu' está encés
 y vosté hi ha calát foch.

CLARA ¿Vol dir? aixó si que no ho crech.

PERICO Me 'n vaig á pará la taula;
 tot menjant ens entendrém.

CLARA Veig que vosté molt si empenya.

PERICO Aceptiu.

CLARA Donchs ja está fet.

PERICO Ah, ja, ja, ... taula, cadiras... *(Arreglantho.)*

CLARA (No hi ha mes ho tinch de fer.
 Ara jo tinch de pensar
 com comensaré.)

PERICO ¿Qué té?

- CLARA Res, ara estava pensant
ab la gracia que m' ha fet
al saltar per la finestra;
es molt atrevit vosté.
- PERICO Com que soch un gran gimnástich
hi fet un salt d' espatech.
- CLARA ¿D' espatech?
- PERICO ¿No hu ha sentit?
- CLARA Ah! 'Ls vidres del cel-obert,
alló de las sabatillas...
- PERICO *Eccolo qua.*
- CLARA ¿Y ahont las té?
- PERICO ¿Qué?
- CLARA Las sabatillas.
- PERICO Y ara...
segui hermosa.
- CLARA No pot ser:
jo 'l que vull la sabatilla.
- PERICO (No s' ho treu del pensament,)
que potsé té algún desitj.
- CLARA Ara veig que no compren
'l desitj d' una senyora.
- PERICO Ah, si; las hi portaré,
(potser se las vol menjar,)
perque ab desitjos ¿m' entent?
no s' hi poden fer brometas.
- CLARA Ah, si; ara las veuré; ves
cuyta á portarlas aqui.
- PERICO (¡Potsé es boje!)

ESCENA X.

CLARA

Las veuré;
jo no crech que m' equivoqui
tenia 'ls ulls ben oberts:
jo soch qui las vaig brodar
y 'l regalo li 'n vaig fer
quant els dos eram promesos.
¿Jo enganyarme?

ESCENA XI

CLARA y PERICO

PERICO (*Pòrtant las sabatillas sobre un plat y presentánlashi.*)

Aqui las té.

¿Qué vol que las hi amaneixi?

CLARA Son ellas, si; las conech.

PERICO ('M sembla que no hi es tota:

Que vol menjá un bosinet?

CLARA (Ja hi lograt lo que volia;

ara 'l dupte no existeix,

ell es aqui.)

PERICO Vamos, digui,

miri qu' es fá tart y es fret,

(m' ha semblat qu' obran la porta,)

fiquis al cuarto correns

y donguim las sabatillas.

CLARA Que vol dir qu' es ell?

(*Amagantse à la dreta.*)

PERICO No hu sé:

jo 'm fico dins d' aquet cuarto

y desde alli observaré.

ESCENA XII

PAU y COLOMA.

(*Entrant junts.*)

PAU Això es per llá hont las enfila.

COLOMA Veurém si 's descobrirá.

PAU ¡Ca! per mi ningú ho sabrá.

pot estarne ben tranquila;

ara espliqui lo que vol.

COLOMA Si vol ensenyá una cosa...

PAU Parli clá; veig que no gosa,

fássis cárrech que soch sol.

COLOMA Es sobre una sabatil'a

que han tirat al cel-obert,

- si lo que m' han dit es cert
 aqui hi ha algú que perilla.
- PAU (La vehina; ja está entés;
 tot, per nna sabatilla,
 aixó es cosa mólt senzilla,
 senyora; ja ho tinch comprés.
- COLOMA Donchs fassim aquest favor
 d' aqui dependeix l' enredo,
 y si es meva me la quedo;
 aixís sabré qui es l' autor.
- PAU Creguim, no s' hi afecti tant;
 se que vosté l' ha abrassada,
 hastá sé que l' ha besada.
- COLOMA ¿Jo?
- PAU Si.
- COLOMA No sé de quin sant...
(Se sent tosir del quarto de Perico.)
- PAU (Ell es aquí.)
- COLOMA ¿Qué li passa?
- PAU Entri aqui y aguardi un poch.
- COLOMA Ah, no, jo d' aqui no 'm moch
 crech que hi sufert hasta massa.
- PAU (Tinch po que no 's descubreixi.)
- COLOMA ¿Qué hi ha compromís potser?
- PAU Després ja li explicaré.
- COLOMA Bueno, bueno; no pateixi.
(Entra quarto esquerra y al moment surt Perico.)

ESCENA XIII

PERICO y PAU

- PAU Noy m' has dat nna sorpresa,
 francament no 't feya aqui.
- PERICO Lo mateix 'm passa á mi;
 fins me sembla una raresa.
- PAU Res, tots dos quedém parats
 oh; y tens la taula parada.
- PERICO Ja conech que no t' agrada.
- PAU Com que veig que hi tens dos plats.
- PERICO Home es... pel Comendadó.
- PAU Bravo; encara 'm farás riure.
- PERICO Pau; s' ha de saber de viurer

- y crech que tú fas com jo,
que també vols parar taula.
PAU (Aquí hi ha gat amagat.)
Donchs vas molt equivocat,
no m' agrada á mi fe 'l maula;
veus; tú fas igual que jo
ara aquí no vols menjar...
- PERICO Home be 'l tinch d' esperar.
PAU ¿Qui vols di... 'l comendador?
PERICO Que no vas á can Justin.
PAU No.
PERICO Com dius de celebrá...
PAU Res: ho deixo per dema.
PERICO Ara si que no t' entench.
PAU Es que hi trobat en Pepet.
y m' ha dit que t' ha de veurer.
PERICO (¡Maló!) Casi no 't vull creurer.
PAU Tu mateix; m' ho ha dit cla y net;
es assunto molt urgent,
crech que 'ls quatres han baixát.
PERICO (Ara si que m' ha atrapat.)
¿Sabs hont es?
PAU Al Orient.
PERICO Donchs tu ara vindrás ab mí.
PAU ¿Jo? ¿Qué no tens bonas camas?
PERICO Devegadas tu t' enramas
y jo no 't desairo així.
PAU Home, ho arreglas molt fort.
PERICO ('M convé que aquí no 's quedi.)
PAU Ja buscaré jo algun medi
ó 'l deixo p' algun resort.)
PERICO Bueno ¿qué vens?
PAU Aquí soch.
(Deixarla aquí tota sola.)
PERICO (Deixarla 'l cor 'm tremola.)
PAU Jo no torno.
PERICO Jo tampoch.
(*Dissimuladament fant algunas senyas cómicas cap ahont
estant amagadas Coloma y Clara.*)

ESCENA XIV

CLARA

(*Obrint poch á poch la porta y observant.*)
No se sent re; quin silenci,
no se sent volá un mosquit,

ara si que l' hi ben treta,
 m' ha tancat á dins del pis:
 m' está bé per atrevida;
 qui no hu fá per un marit
 que ja fá cinch anys que 'l busco
 y ara que aprop meu 'l tinch
 'm fa pó que no s' escapi:
 nada no 'm mouré d' aqui.

ESCENA XV

CLARA y COLOMA

- COLOMA *(Surtint poch á poch y esporugida.)*
 Sembla que sento una dona:
 no m' enganyo, si que hu es,
 valor... *(Acostantshi.)*
 dispensi, senyora!
- CLARA ¡Ay!
- COLOMA No se espanti, ¿qué té?
- CLARA Ha stgut una sorpresa.
- COLOMA Vosté s' ha espantát; ja ho veig,
 pero jo no hi tinch cap culpa,
 senyora, si comprengués
 'l perque jo 'm trobo aqui...
- CLARA *(Aqueixa cara...)* comprench
 que li passa alguna cosa.
- COLOMA Y tant, ja l' hi esplicaré;
 jo soch casada, senyora,
 y 'l marit es un infiel.
- CLARA ¡Que 'n son de pillos 'ls homes!
- COLOMA Gracias á Deu que 'ls coneix!
- CLARA Jo també ho soch de casada
 y 'l mateix ha fet 'l meu.
- COLOMA També? Si qu' es desgraciada,
- CLARA Si senyora.
- COLOMA Ja la crech
(aquesta fisionomia..)
 jo tinch presenta á vosté
 y ara no 'm vé á la memoria.
- CLARA Donchs á mi 'm passa 'l mateix.
- COLOMA Vosté tenia col-legi
 al carrer d' Escudillers.

- CLARA Si senyora.
- COLOMA (Es la mateixa)
pues jo estava al pis tercer,
soch filla de la Roseta.
- CLARA Ara ja la tinch present;
com qu' estich emocionada...
¿no es la mestresa vosté?
- COLOMA ¿Tampoch vosté es la senyora?
- CLARA Ho endevina.
- COLOMA No hu comprench.
Si qu' es una coincidencia
- CLARA Pues ¿perqué ha vingut vosté?
- COLOMA Jo, es per unas sabatillas
que han tirat al cel-obert.
- CLARA Ay, ay! Digui que fem ambo,
perqué jo vinch pe 'l mateix.
- COLOMA Donchs el pare aquí ha pujat
pèr sabé qui hu 'bia fet
m' hi atreví á preguntar li
responent y molt atent
desseguit m' ha ofert la casa
y com vosté ja compren
l' objecte que aquí 'm portaba,
res, desseguida li admés.
Yo no las tenía totas
pró com sé la llebra hont jeu
y estich curada de sustos
hi pensat: ara ja hi ets...
y al moment entrem al pi;
com ell ha tingut comprés
per l' asunto que venia,
m' esplicaba no se qué
y sentim un gran soroll;
jo no sabia que fer,
diu:—Entri aquí desseguida
ó vosté á mi 'm compromet.
Jo que 'l crech y entro aquí dintre
esperant per sabé 'l qu' es;
com que hi vist que molt tardaba
surto y em veig á vosté.
- CLARA Donchs bueno aquest perquè ho sápigam
es ell.
- COLOMA ¿Vol dir?
- CLARA Si que hu es
- COLOMA ¿Es possible? Quin enredo:
y pues ¿com ha entrat vosté?

- CLARA Una cosa ben senzilla:
trech el cap al cel obert;
la finestra d' aquí 'l frenta
qu' es á casa y de vosté.
- COLOMA Gracias; digui qu' es vehina.
- CLARA Si senyora y aixó ha fet
descubrirme el que volia:
al moment se 'm dirigeix
un jove dantme 'l bon dia,
li torno ¿vosté compren
que 'l bon día á ningú 's nega?
pues no sé com ell s' ho ha prés
que s' agata per la corda
traspasant 'l cel-obert.
Dona un cop á la finestra,
no se com mal no s' ha fet;
tira un mahó daltabaix;
las sabatillas, y ha fet
que trenqués tots aquests vidres:
jo so franca, l' he représ
m' hi formalisat d' un modo
que ha marxat d' aquí al moment;
puja un home tot depressa
per sabé quí hu 'bia fet
demostrant las sabatillas:
hi quedat morta, perquè
son las que li vaig brodar
mentres promesos vam ser;
llavors penso; dissimula.
tenir prudencia está bé
y li he dit que res sabia
y s' ha conformat molt bé.
Un cop ja fora l' escala
m' ha acudit un pensament;
d' escriurer á 'n aquet jove
demanantli si pot ser
tení 'ls dos una entrevista
- COLOMA Y donchs ara ¿qu' hem de fe?
- CLARA 'Ls hem de fé una jugada,
meditém.
- COLOMA ¿No li acut res?
- CLARA Si; ells aquí no farán falta
quant sentirem qu' entran...
- COLOMA Que?
- CLARA Vosté passa á n' el meu quarto
jo passaré al de vosté,

fem cambi de ministeri,
ja veurá com al moment
s' encaminarán al quarto
d' allí hont nosaltres serém:
ells cridarán per supuesto,
allavoras ab un vel
surtim tapadas de cara
esperém tranquilas qu' ells
mateixos ens la destapin.

COLOMA ¿Sab que no vá malament?
CLARA És clar; quedarà de pedra,
hasta 'm sembla que ja 'l veig.
Calli

COLOMA ¿Qué?

CLARA Si, obran la porta:
fem l' operació al moment.

(Entran cada una al seu quarto.)

ESCENA XVI

PAU, aviat PERICO

PAU *(Qu' entra tot fatigat.)*
Be m' ha costat prou deixar-lo;
pro al últim jo ho he lograt,
aquesta pobra xicota
qu' encara 'm deu esperar, *(Mira pe 'l pany.)*
no sento res; potsé es morta;
Deu sab lo que haurá paset.

PERICO *(Moit fatigat y sense veure á Pau.)*
Ja hi lograt lo que volia,
ara 'm deu está esperant
pro li he dat la media vuelta
y ara 's trobará enganyat. *(Mira pe 'l pany.)*
no sento res, potsé es fora; *(Reparant ab Pau.)*
pro per hont haurá passat.

PAU Ah, tú aquí?... m' has dat un susto

PERICO Pau, tu no ets gaire formal.

PAU ¿Jo?

PERICO Tu has dit que no vindrias.

PAU Fem ambo, no 'n fassis cas

PERICO Home, ¿'m vols di 'l que mirabas?

PAU Aquest pany que 'l vull mudar.

- PERICO (Embustero!)
 PAU Y tu que hi feyas,
 allá al forat d' aquell pany.
- PERICO És que jo vull fer com tú
 que també 'l vull fer mudar.
- PAU (Embustero!) Ah! tu un favor?
 PERICO Digas.
- PAU Deixam sols un quart
 PERICO No potser, ni un quart ni un' hora,
 ets tu 'l que tens de marxar.
- PAU Perico, mira qu' hem sembla
 qu' entre tu y jó acabarà
 ab un judici oral.
- PERICO Malo.
 hasta 'm fas qnedar parat.
- PAU Periquito, no fem cosas;
 porque si no has cobrat may
 de la germandat...
- PERICO Be ¿qué?
 PAU Potsé avuy comensarás
 PERICO Aixó ho veurém «senyor mío» (Cridant.)
 que 't pensas que só un cóbart
 (Se sent trucar dels quartos de Coloma y Clara.)
- PAU (A 'n aquí hay gato encerrado)
 PERICO (Aquí hi ha gat amagat)
 PAU Perico trukan.
 PERICO Pau trukan:
 los muertos...
- PAU Deixals estar
 PERICO No que han de salir...
 PAU Per ahont?
 PERICO Por la paret.
 PAU Donchs ja está:
 adelante.

ESCENA XVII

Dits, CLARA y COLOMA

(Tapadas de cara ab un vel surten y es quedan paradas á la porta del quarto respectiu. Perico y Pau quedan admirats.)

PAU ¿Es dir que tú?

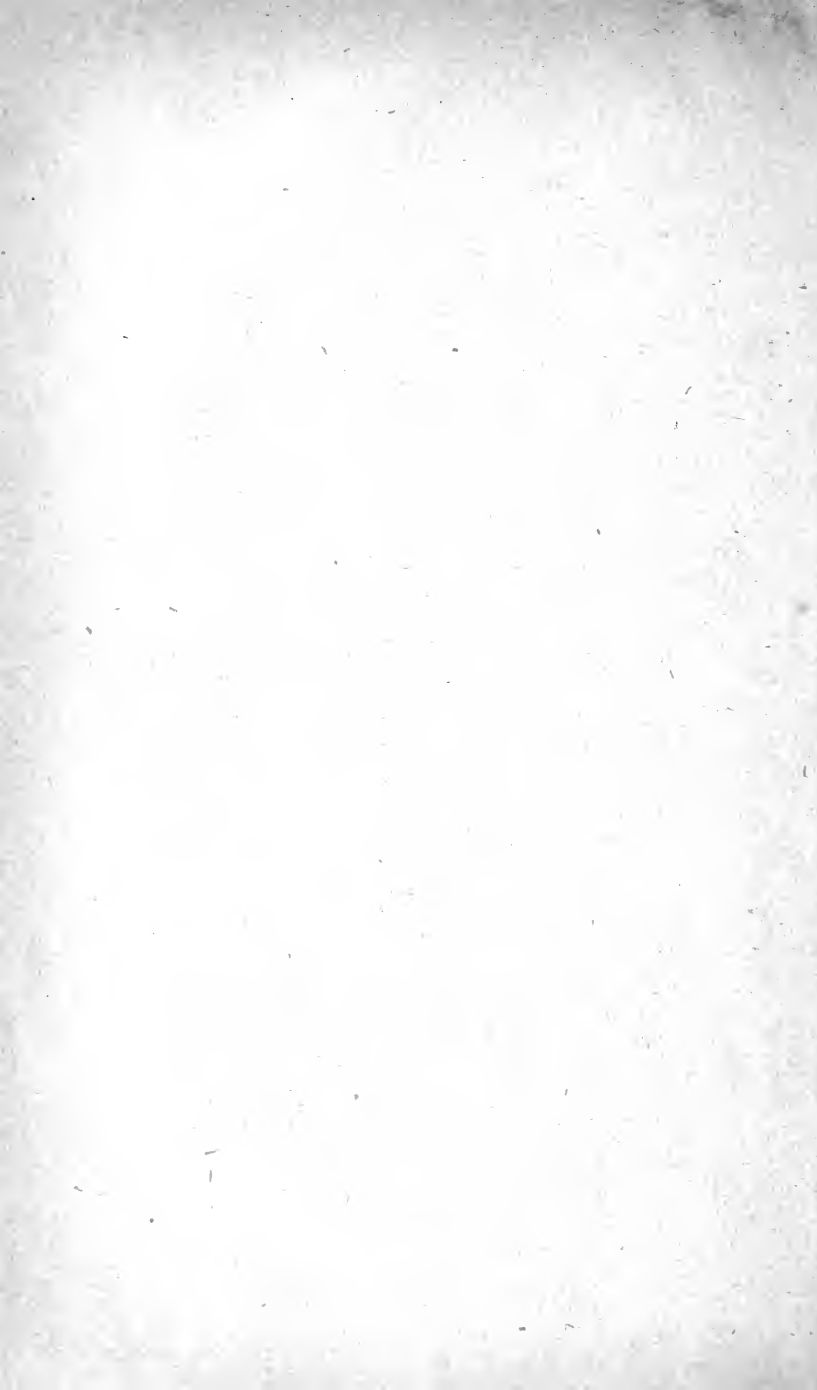
- PERE Y tu que 't sembla?
- PAU Que hu portavas amagat,
aqui es privat d' entrar donas.
- PERICO Prou que ho sé y tu també ho saps.
- PAU Pro qui 'ls ha donat llicencia?
- PERICO Tu que 'n deus está enterat.
Apartaos fantasmas vanas. (*Aixecantlos al vel.*)
- PAU (*A Clara.*) No ets pas morta.
- CLARA Vols callar:
ja ho dirá aquella senyora
que aquí al pis ens hem trovat.
- PERICO (*A Coloma*) ¿Que t' han dat contra-veneno?
- COLOMA Veneno? Sigas formel.
- PERICO Yo 'm pensaba qu' era viudo
y ja t' rno a ser casat.
- PAU Donchs qui es aquesta senyora?
- PERICO Ella, ja t' ho pots pensar.
- PAU ¿Es dir, que 's la teva dona?
aixís digas qu' ets casat.
- PERICO Y aquesta? (*Per Clara.*)
- PAU També es la meva.
Satisfaccions 'm darás
que sols tu portas l' enredo
- PERICO Pau 'ns han ben agafat
- PAU Ella estava aquí amagada
y aixís l' honradés no hi cap.
- CLARA Pren un xiquet de paciencia,
satisfaccions se 't darán.
- PERICO (*A Coloma.*) ¿Be, que hi feyas allí dintre?
vull saberho be pe 'l cla.
- COLOMA Ja ho sabrás.
- PERICO Tot desseguida.
- CLARA La nena t' ho explicarà.
- PAU La nena! (*Trucant*)
- PERICO Pau crech que trucan
- PAU Perico, crech que han trucat,
vaig á veurer qui pot ser.
- COLOMA 'L pare que 'm vé á buscar;
portará la nostra nena (*A Perico.*)
- PERICO ¡La nena!
- COLOMA Ja la veurás

ESCENA ULTIMA

Los mateixos, TANO, aviát REMEY y un altre nena

- PAU (L' home de las sabatillas)
 TANO Deu vos quart á tots de mal
 PERICO ('L sogre!)
 TANO (*A Perico.*) Ola mal casat.
 (*Presentantli la nena que Perico abraça.*)
 PERICO Desd' avuy soch tot un altre.
 REMEY (*A Clara.*) Mamá, jo l' estich buscant
 l' hi vista per la finestra,
 hi pensat, vesla á buscar
 com ja sabs que no tinch papa
 no vull deixarla mamá.
 PAU Si, filla meva, tens papa
 REMEY Donchs miri, no l' he vist may,
 y m' agradari veurel.
 PAU Pues el tens al teu costat
 y 't donará una abraçada
 y may més 't dexará,
 PERICO Donchs digas que feyam ambo?
 PAU Veritat; pero ara faig terno
 (*Abrasant a Clara y á Remei.*)
 PERICO Pues jo hi guanyat que faig quarta. (*A Tano.*)
 ¿Qu' es viva la sogra?
 TANO Gendre. .
 Deu me la mantinga
 PERICO Malo.
 Faig quinto.
 PAU (*Al públich.*) Y si ara aplaudeixen
 Tots plegats farém la plena.

CAU LO DRAP.

BIBLIOTECA

DE

L^{LA} AURENETA

PTAS.

<i>La Suripanta</i> , (1. ^a y 2. ^a edició). comedia, 3 actes, A. F. y Codina	2
<i>Lo Somatent de Girona</i> , cuadro dramátich, F. Agulló Vidal	1
<i>La Pubilla de Caixás</i> , (1. ^a y 2. ^a edició), drama, 3 actes, Francisco X. Godo	2
<i>Armas y Lletras</i> , comedia, 1 acte, A. Ferrer y Codina	1
<i>Otger</i> , drama, 3 actes, A. Ferrer y Codina	2
<i>La minyona del Rector</i> , joguina, 1 acte, Francisco X. Godo	1
<i>Un pom de violas</i> , comedia, 3 actes, Conrat Roure (Pau Bunyegas)	2
<i>¡¡Tenorios!!</i> comedia, 3 actos, A. Ferrer y Codina	2
<i>¡Ditxós ball de màscaras!</i> joguina, 1 acte, F. Figueras Ribot	1
<i>El Túnel</i> , drama, 3 actes, Francisco X. Godo	2
<i>Mar grossa</i> , joguina, 1 acte, Ernest Soler de las Casas	1
<i>Al cim de la gloria</i> , lloansa, Antoni Careta y Vidal,	1
<i>Lo collaret de perlas</i> , drama, 3 actes, Frederich Soler (Pitarra)	2
<i>Un cop de telas</i> , diálech, 1 acte, Anton Ferrer y Codina	1
<i>Lo mas perdut</i> , comedia, 3 actos, Joseph Feliu y Codina	2
<i>Una prometensa</i> , pasillo cómic, 1 acte, Joan Marxuach	1
<i>Lo general «No importa»</i> , drama, 3 actos, Teodoro Baró	2
<i>Toreros d' hivern</i> , comedia, 3 actos, Anton Ferrer y Codina	2
<i>No sempre 'l que paga, trenca</i> , comedia, 1 acte, F. Figueras Ribot	1
<i>Lo patró Arauya</i> , comedia, 1 acte, Joseph María Pous	1
<i>¡Trampas!</i> , comedia, 3 actos, Manel Rovira y Serra	2
<i>Entresuelo primera</i> , comedia, 1 acte, Peie Juliá y Sust	1
<i>Lo joch dels disbarats</i> , comedia, 3 actos, Teodoro Baró	3
<i>Lo testament del oncle</i> , comedia, 1 acte, J. Riera y Bertrán	1
<i>La llissó de dibuix</i> , sarsuela, 1 acte, F. Figueras Ribot	1
<i>Lo poema del cor</i> , D. Teodoro Baró	2
<i>Un debut</i> , sarsuela, 2 actos, A. Ferrer y Codina	1'50
<i>Las horcas caudinas</i> , comedia, 1 acte, Francisco X. Godo	1
<i>La trompeta de la sal</i> , comedia, 3 actos, Eduardo Aulés	2
<i>La Creu de la Masia</i> , drama, 3 actos, F. Soler y M. Lasarte,	2
<i>¡Ambo!</i> comedia, 1 acte, Joseph Campderós	1